

Đề bài

Anh chị có cảm nhận
như thế nào về người
đàn bà làng chài trong

**Chiếc thuyền
ngoài xa**

của

Nguyễn Minh Châu?

Bài làm

Nguyễn Minh Châu là cây bút văn xuôi xuất sắc trong nền văn học hiện đại Việt Nam, là cây bút tiêu biểu trong thời kỳ kháng chiến chống Mỹ. Tác phẩm Nguyễn Minh Châu đưa người đọc đến với những trang viết tài hoa và những khám phá mới mẻ.

Trong suốt chặng đường dài như bước chân lịch sử dân tộc, ta luôn thấy bóng dáng của chiến tranh, của sự hủy hoại, nhưng cũng trong quãng đường dài ấy, đâu đó vẫn thấp thoáng những ngôi sao xanh biếc một màu, màu của niềm tin, của khát vọng tình yêu cao đẹp. Nếu *Mảnh trăng cuối rừng*, để lại ấn tượng khó phai mờ của tình yêu dưới làn bom đạn, ẩn hiện chất ngọc tồn tại trong hồn người... thì *Chiếc thuyền ngoài xa* được viết vào thời hậu chiến của thập niên 80. Nơi đó ta bắt gặp những “phận người”, mà người nghệ sĩ không được phép nhìn bằng đôi mắt hời hợt được, dấu cho đó chỉ là một người đàn bà bình thường ở một làng chài.

Chiếc thuyền ngoài xa được viết năm 1987, cũng được xem là dấu ấn của Nguyễn Minh Châu, trong công cuộc tiên phong đổi mới nền văn học nước nhà thời kì này. Với lối viết in đậm phong cách tự sự – triết lí và ngôn ngữ dung dị đời thường, Nguyễn Minh Châu đưa ta đến với câu chuyện về một nghệ sĩ nhiếp ảnh trong chuyến đi thực tế và những chiêm nghiệm sâu sắc của anh về nghệ thuật và cuộc đời.

Lướt qua tất cả câu chuyện, người đọc không thể không dừng lại ở hình ảnh “người đàn bà làng chài” mà tác giả chỉ gọi là “*người đàn bà*” một cách phiếm định. Tuy không có tên tuổi cụ thể, chỉ là một người vô danh như biết bao người đàn bà vùng biển khác trên đất nước này nhưng tác giả tập trung thể hiện và để lại nhiều ấn tượng với người đọc. Trạc ngoài bốn mươi, thô kệch, rỗ mặt, lúc nào cũng xuất hiện với “*khuôn mặt mệt mỏi*”, người đàn bà ấy gợi ấn tượng về một cuộc đời nhọc nhằn, lam lũ. Bị chồng thường xuyên đánh đập, hành hạ thật khốn khổ “*ba ngày một trận nhẹ, năm ngày một trận nặng*”, bà vẫn thản lặng chịu đựng mọi đòn đau, “không hề kêu một tiếng, không chống trả, không tìm cách trốn chạy”. Bà coi đó là lẽ đương nhiên, bởi đơn giản trong cuộc mưa sinh đầy cam go này, trên chiếc thuyền kiếm sống ngoài biển xa cần có một người đàn ông khỏe mạnh và biết nghề, chỉ cần những đứa con bà được sống và lớn lên.

Qua những giải bày của người mẹ, người vợ, người đàn bà đáng thương ấy ở tòa án huyện, ta thấy rõ nguồn gốc của mọi sự chịu đựng, hi sinh vô bờ bến vì tình thương đối với những đứa con “*phải sống cho con chứ không phải cho mình*”. Sự chịu đựng, cam chịu ấy thật đáng để chia sẻ, cảm thông. Và, thấp thoáng trong cái bóng dáng người đàn bà ấy lại hiện lên bóng dáng của biết bao người phụ nữ Việt Nam nhân hậu, bao dung giàu lòng vị tha, đức hy sinh. Cũng phải nói thêm rằng, đời sống kinh tế còn lắm những khó khăn của thời “mở cửa” và cái nghèo bao trùm của bóng ma chiến tranh kéo

dài mấy mươi năm trước đó đã “góp phần” phủ bóng đen lên cuộc đời họ. Ở phương diện người cầm bút, Nguyễn Minh Châu gần như đưa ra một tuyên ngôn đầy tính nhân bản mà người nghệ sĩ cần phải tuân thủ như là một sứ mệnh thiêng liêng, rằng: hãy ngoảnh lại và quan tâm một cách thiết thực đối những “*chiếc thuyền đời*” quanh ta mà “người đàn bà” trong thiên truyện này là một điển hình.

Có thể thấy cảm hứng chủ đạo trong tác phẩm của Nguyễn Minh Châu trước năm 1975 là cảm hứng anh hùng, còn sau năm 1975 là cảm hứng về nhân cách con người, là hành trình khám phá “con người bên trong con người” (Bakhtin). Mạch cảm hứng ấy, ta gặp trong truyện ngắn *Bức tranh* (1982) với hướng nhìn nghệ thuật vào thế giới nội tâm, thì *Chiếc thuyền ngoài xa* lại hướng cái nhìn nghệ thuật ra thế giới bên ngoài, ra cuộc sống đời thường.

Tóm lại, *Chiếc thuyền ngoài xa* là sự nhận thức và phê phán cái xấu, cái ác trong đời sống thường nhật, nhằm góp phần hoàn thiện nhân cách con người, cho cuộc sống thêm đẹp hơn.